

та її територіальних органів, господарські суди мають враховувати, що згідно з пунктом 24 частини першої статті 5 Закону України «Про судовий збір» в редакції Закону України «Про внесення змін до деяких зако-

нодавчих актів України з питань регулювання містобудівної діяльності» від 20.11.2012 № 5496-VI зазначені органи звільнено від сплати судового збору.

Голова Вищого
господарського суду України

В. Татков

**Про доповнення Інформаційного листа
Вищого господарського суду України
від 15.03.2011 № 01-06/249
«Про постанови Верховного Суду України,
прийняті за результатами перегляду судових рішень
господарських судів»**

Інформаційний лист Вищого господарського суду України
від 22.01.2013 № 01-06/85/2013

На доповнення Інформаційного листа Вищого господарського суду України від 15.03.2011 № 01-06/249 «Про постанови Верховного Суду України, прийняті за результатами перегляду судових рішень господарських судів» доводимо до відома правові позиції Верховного Суду України, викладені у постановках, прийнятих за результатами перегляду судових рішень господарських судів у порядку, передбаченому розділом XII² Господарського процесуального кодексу України, у спорах, що виникають:

1) з орендних правовідносин:

– положення частини другої статті 799 Цивільного кодексу України (далі – ЦК України) щодо обов'язкового нотаріального посвідчення договору найму транспортного засобу, укладеного за участю фізичної особи, не застосовується до договору оренди транспортних засобів, укладеного фізичними особами – підприємцями як суб'єктами господарювання (постанова від 18.12.2012 № 14/5025/1982/11);

2) у спорах щодо виконання господарських зобов'язань:

– положення договору, в якому сторони встановили, що строк позовної давності за вимогами про стягнення неустойки починає перебіг не з моменту прострочення платежу, а з дати, що визначається шляхом зворотнього відрахунку шести місяців від дати звернення з претензією або позовом, суперечить вимогам частини шостої статті 232 Господарського кодексу України, частини другої статті 260, статті 261 ЦК України, оскільки порядок обчислення позовної давності не може бути змінений за домовленістю сторін (постанови від 04.12.2012 № 17/034-11, від 11.12.2012 № 10/065-11, від 11.12.2012 № 15/046-11);

3) у спорах, пов'язаних із судовим захистом права власності:

– оскільки добросовісне набуття у розумінні статті 388 ЦК України можливе лише тоді, коли майно придбано не безпосередньо у власника, а в особи, яка не мала права від-

чужувати це майно, наслідком правочину, укладеного з таким порушенням, є не двостороння реституція, а повернення майна із незаконного володіння.

Права особи, яка вважає себе власником майна, не підлягають захисту шляхом задоволення позову до добросовісного набувача з використанням правового механізму, передбаченого статтями 215, 216 ЦК України. У разі встановлення наявності речово-правових відносин до таких відносин не застосовується зобов'язальний спосіб захисту. У зобов'язальних відносинах захист прав особи, яка вважає себе власником майна, можливий лише шляхом задоволення виндикаційного позову, якщо є підстави, передбачені статтею 388 ЦК України, які дають право витребувати майно у добросовісного набувача.

У випадку якщо особа, яка вважає себе власником майна, не може належним чином реалізувати свої правомочності у зв'язку з наявністю щодо цього права сумнівів або претензій з боку третіх осіб, то відповідно до статті 392 ЦК України права такої особи підлягають захисту шляхом пред'явлення позову про визнання права власності на належне цій особі майно (постанови від 04.12.2012 № 26/133, від 11.12.2012 № 56/68);

4) з конкуренційних правовідносин:

– виходячи з приписів Закону України «Про Антимонопольний комітет України» та Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, територіальне відділення Антимонопольного комітету України в межах наданих йому повноважень має право витребувати у юридичних осіб інформацію, необхідну для дослідження відповідного ринку, а юри-

дичні особи у свою чергу зобов'язані надавати інформацію у встановлені строки. Невиконання розпоряджень, рішень та вимог органу Антимонопольного комітету України відповідно до частини другої статті 22 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» тягне за собою передбачену законом відповідальність за порушення законодавства про захист економічної конкуренції (постанови від 11.12.2012 № 5023/598/12, від 11.12.2012 № 5023/599/12);

5) у розгляді справ про банкрутство:

– боржник повинен виконувати зобов'язання, що виникли після введення мораторію на задоволення вимог кредиторів в процедурі банкрутства, але пеня та штраф за їх невиконання або неналежне виконання не нараховуються, за винятком випадків, встановлених спеціальними нормами законодавства (постанова від 18.12.2012 № 5/34-09);

6) що виникають з договору фінансового лізингу:

– право лізингодавця відмовитися від договору лізингу передбачене частиною другою статті 7 Закону України «Про фінансовий лізинг», а наслідки розірвання такого договору визначено статтею 10 цього Закону, зокрема пунктами 5 і 6, якими передбачено право лізингодавця стягнути з лізингоодержувача прострочену заборгованість у безспірному порядку на підставі виконавчого напису нотаріуса та вимагати відшкодування збитків відповідно до закону або договору. У такому випадку не підлягає застосуванню стаття 785 ЦК України, яка передбачає стягнення неустойки в розмірі подвійної плати за користування річчю за час прострочення у разі неповернення наймодавцеві предмета найму (постанова від 18.12.2012 № 6/104/5022-1679/2011).

Голова Вищого
господарського суду України

В. Татьков